

Vinjett

William 7 år bor växelvis med sina föräldrar. Föräldrarna har sedan skilsmässan för 2 år sedan haft stora samarbetssvårigheter och har under långa perioder inte pratat med varandra. Skolan har kontaktat föräldrarna och uttryckt oro för hur William mår, de har beskrivit honom som nedstämd och periodvis mycket orolig.

Föräldrarna har sökt hjälp på familjerätten, de har haft 3 samarbetsamtal och har nu kommit överens om att William ska komma med på nästa samtal.

Syftet med samtalet är att ge William information om vad föräldrarna har pratat om och för att ge honom möjlighet att beskriva sina tankar och känslor kring sin situation.
(Punkterna .....illustrerar korta medvetna pauser från samtalsledaren)

Samtalsledaren, SL: vänder sig till föräldrarna när dom kommer in genom dörren till mottagningen

*Välkomna (ger mamma och pappa en "höjd" hand)
Roligt att se er igen....och idag har ni er pojke med er ....var det William?*

William: *Pappa kallar mig Ville*

Pappa: (ler) *Ja det har jag alltid gjort*

William: (tittar på mamma och ler) *Men du säger William*

Mamma: (ler och tittar på pappa) *Ja så är det, inte ens där har vi enats (W ser på pappa som ler)*

SL: (vänder sig till W) *Det låter som du är van vid både William och Ville....*

W: *Mina kompisar säger Ville...*

SL: *Dina kompisar säger Ville.... Är det ok att jag säger Ville (SL tittar på W och blinkar och W nickar)...du nickar, då kallar jag dig Ville .....(SL ler mot W, W tittar på mamma och pappa och ler)*

SL: *Vi ska gå in här i rummet (SL visar först var W kan sitta, sedan var mamma och pappa kan sitta, stänger dörren, och ser att W tittar på papper och pennor som ligger framför den plats som han fått anvisad)*

SL: *Jag har lagt det där..... om du vill rita när vi pratar....(W tar en penna och börjar rita)*

SL: *Ville jag har förstått att du snart ska börja andra klass och så .....(SL vänder sig till mamma och W lyssnar uppmärksam) var det så att ni, mamma och pappa, flyttade ifrån varandra när Ville gick i förskoleklass...och sedan dess varit en hel del bråk...och att.....ni föräldrar har haft svårt att prata med varandra?*

W: (ser försiktigt på mamma och sedan pappa)

Ma: (nickar och suckar) *Ja det kan man säga*

SL: *Men sedan berättade ni att Villes lärare hörde av sig och sa att er pojke inte mådde så bra, att han verkade ledsen och då förstod ni att ni måste försöka göra något för att hjälpa honom (W tittar försiktigt på mamma och pappa) ....och så bestämde ni er för att komma hit och prata med mig om hur ni skulle kunna göra för att det skulle bli bättre för er pojke.*

Bilaga 1

Men jag kommer ihåg att även om ni inte riktigt visste hur ni skulle göra så förstod ni att ni måste börja prata med varandra och att ni måste prata med varandra på ett annat sätt än ni brukade, visst var det så.... (Både mamma och pappa nickar)

SL: (vänder sig till W) Så mamma och pappa ville prata med varandra men visste inte hur de skulle göra det.....även om jag har hunnit träffa dom tre gånger så är dom ju inte så vana att prata med varandra, så dom är säkert lite nervösa idag nu när du är med...(båda föräldrarna ler och tittar på W)

W: Det är jag också, (tittar på mamma och pappa)

SL: Ja det förstår jag, du känner ju inte mig och det kan ju också kännas lite osäkert att vara här tillsammans med både mamma och pappa ...det är ju inte så ofta ni är tillsammans alla tre ...

W: (får tårar i ögonen och tittar ner, mamma och pappa observerar hans reaktion) Nää ...

SL: Pappa, Ville är ju inte van att vara tillsammans med er båda samtidigt, så vad har du berättat för Ville om varför vi ska träffas idag, och vad tror du är viktigt att vi tänker på så att det blir en bra stund för Ville...

Pa: (Pappa observerar W reaktion och bekräftar honom) Jag ser att du Ville tycker att det är jobbigt, och det förstår jag, jag förstår att du kan känna dig osäker (tittar på W).

(Pappa vänder sig till SL) Jaa det är verkligen en ovan situation men jag har sagt som vi sa när vi träffade dig senast, att mamma och jag vill bli bättre på att prata med varandra, att inte skrika och bli så arga på varandra...att vi verkligen vill göra så att det blir bättre för Ville (W ser upp på pappa och sedan på mamma som nickar).

Att han skulle följa med idag för att vi ska berätta för honom vad vi har pratat med dig om, berätta så han vet hur vi tänker att vi ska göra så det blir bättre för honom. Och så har jag sagt att vi vill höra vad han tänker och om han har några funderingar eller frågor.

SL: Mamma du nickar (mamma nickar igen), är det något annat som du har sagt eller tänker på?

Ma: Nä, jag har nog sagt samma sak, men jag vet att William har känt sig orolig inför idag, jag ser att han blir ledsen (mamma tystnar och tittar på W som nickar)

Jag har sagt att både pappa och jag vill att han ska kunna säga precis som han känner och tänker till oss båda, att vi vill att han kan berätta för oss vad han tänker, men förstår att det är svårt när han märker hur svårt vi har att vara justa mot varandra... jag tror att det viktigaste idag är att han inte känner sig pressad, att han förstår att han inte behöver välja mellan oss...

W: Jag tycker att det är lite jobbigt att komma hit men jag ville också komma ... och jag tycker att det är bra att du (W tittar på SL) pratar med dom (mamma, pappa och SL ler)....

SL: Du tycker det är lite jobbigt att komma hit men att du ville ... och då tror jag att du ville komma hit för du är lite nyfiken på vad mamma och pappa har pratat om (hypotetiskt antagande)... och hur dom ska göra så det blir bättre..... jag vet att mamma och pappa också ville att du skulle komma hit idag (W tittar på mamma och pappa som nickar)

Jag har tänkt att jag ska börja prata med mamma och pappa så att dom får berätta för dig vad dom har pratat om ... så får du lyssna när dom berättar vad dom vill göra så det blir annorlunda ... vad dom tänker behöver hända för att du ska må bättre....

W: Det har blivit lite bättre

SL: (upprepar det W säger) Det har blivit lite bättre.....det vill nog mamma och pappa höra mer om, och det ska du få berätta lite senare....., men jag tänker att jag börjar med mamma och pappa så får du lyssna.....men allra först (SL ler) ska ni få något att dricka, mamma och pappa här har vi lite kaffe och Ville så finns det lite saft eller vatten till dig..

W: Jag tar helst lite saft....(tittar på fatet med kex) och gärna ett kex...(mamma hjälper W)

När alla fått något att dricka vänder sig SL till mamma

SL: *Jag tänkte att jag börjar med dig mamma, så får pappa och W lyssna. Så mamma, vad tror du är viktigt att din pojke får veta om det vi har pratat om och vad tror du framförallt han undrar över?*

SL för ett samtal med först mamma och sedan pappa. SL försöker hjälpa föräldrarna att beskriva hur de tänker att W känner sig och hur han har haft det efter separationen, hjälper dom att beskriva hur de förstår hans behov och vad de tycker är viktigt att göra för att han ska slippa ta ansvar.

W får lyssna till samtalet, vilket möjliggör att han får bekräftelse på att föräldrarna förstår, att föräldrarna kan leva sig in i hur han har det och vad han behöver.

Under samtalet med mamma och med pappa är SL uppmärksam på om W tar egna initiativ, dvs om W reagerar på något som sägs. Om det sker följer SL honom (se dialogprinciperna) till exempel genom att upprepar det W sagt för att ge honom bekräftelse på att SL hört honom, SL ger också honom möjlighet att lägga till/fortsätta. Men återgår sedan till strukturen, dvs med att samtala med en förälder i taget.

När SL "intervjuar" mamma och pappa vänder han sig till W

SL: *Nu har mamma och pappa berättat att dom... (SL beskriver kort vad han uppfattat som viktiga delar för W) ... och jag vet att dom också vill höra vad du tänker.... om det till exempel var något som dom sa som du tyckte var bra och om det är något du tycker var mindre bra (SL tittar på W som tittar ner och är tyst)*

SL: *Ibland är det svårt att veta vad man kan säga..... jag vet många barn som är oroliga för att föräldrarna ska bli ledsna, eller..... (SL beskriver något som W skulle kunna känna igen sig i....ett hypotetiskt antagande som ger W en möjlighet att avvisa eller bekräfta)*

W: *Jag vill inte att dom ska vara arga hela tiden... (tittar upp på pappa och mamma)... dom är aldrig glada*

SL: (upprepar det W säger) *"Du vill inte att dom ska vara arga hela tiden... dom är aldrig glada... (när SL upprepar W får han bekräftelse på att han är lyssnad på och mamma, pappa och W ser på varandra, det blir ett "gemensamt engagemang/fokus" på W upplevelse)*

SL: *Pappa, många barn som upplever att föräldrarna är arga, kan också vara oroliga för att dom gjort något fel...att föräldern är arg på barnet...tror du att W kan känna så?*

Pa: *Jag vet inte, men det hoppas jag inte, jag kanske låter arg när jag är irriterad och det är ju oftast för att Lena (mamma) och jag har så svårt att prata, att jag är frustrerad på det... men jag förstår att det kanske kan kännas så för W, att jag är arg på honom.... vad kan vi göra? (pappa tittar lite uppgivet på mamma som har fått tårar i ögonen....W tittar på mamma och på pappa)*

SL fortsätter sin dialog med W, mamma och pappa lyssnar och får möjlighet att förstå och beröras av W tankar och känslor. Samtalet som SL har med W ökar möjligheten för mamma och pappa att se/uppleva W behov i stunden och ökar därmed deras förutsättningar att bli mer specifika i sin framtida omsorg.....